

Navigation för båtfarare I Skärgårdsnavigation

TILLÄGGSBLAD: MILJÖSKYDDSLAG FÖR SJÖFARTEN

Ronja Krohn
Matti Grönroos

Innehåll

1. Bakgrund	1
2. Lagens syfte	1
3. Fritidsbåtsägarens skyldigheter enligt lagen	1
4. Undantag i lagen	2
5. Oljeutsläppsavgift	3
6. Större fartyg	3
7. Mottagning och avlämning av avfall i hamnar	3

1. Bakgrund

I skärgårdsskepparkursens lärobok behandlas frågor som rör miljöskydd. Utöver det ingår delar av [Miljöskyddslag för sjöfarten \(1672/2009\)](#) i kraven för skärgårdsskepparexamen:

1 kap.	Allmänna bestämmelser
2 kap. 1 och 2 §	Förhinderande av oljeutsläpp från fartyg
3 kap.	Oljeutsläppsavgift
5 kap.	Förhinderande av utsläpp av toalettavfall och grävatten från fartyg från fartyg
6 kap.	Förhinderande av utsläpp av fast avfall från fartyg
8 kap. 1 §	Förbud mot användning av skadliga påväxthinder system som används för att skydda fartyg
9 kap.	Hur avfall tas emot i hamn
10 kap.	Avlämning av avfall i hamn
11 kap.	Fartygsbefälhavarens skyldigheter vid tillbud
13 kap. 3 §	Straffbestämmelser

Detta tillägsblad sammanfattar de delar av Miljöskyddslagen för sjöfarten som är särskilt viktiga för fritidsbåtsägare.

2. Lagens syfte

Syftet med Miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) är att skydda vattendrag, kusten och luften från skador orsakade av båtliv. Lagen gäller främst större fartyg, men innehåller också bestämmelser som berör fritidsbåtsfarare.

3. Fritidsbåtsägarens skyldigheter enligt lagen

1. Släng inte skräp i vattnet eller naturen.
2. Släpp inte ut olja, kemikalier eller andra skadliga ämnen i vattnet eller naturen.
 - Om olja, avfallsvatten eller andra skadliga ämnen av misstag släpps ut i vattnet har du både anmälnings- och bekämpningsskyldighet.
 - Försök inte späda ut eller dölja ett oljeutsläpp.
3. Toalettavfall ska samlas i behållare (septiktank) och tömmas i hamn. Töm inte toalettavfall direkt i vattnet.

4. Användning av giftiga bottenfärger ("antifoulingfärg") är förbjuden. Använd säkra bottenfärger. Nyare färger är utvecklade för att vara mer miljövänliga – kontrollera alltid att ämnet du använder är tillåtet.
5. Håll båten i gott skick, eftersom tekniska fel eller läckage inte berättigar till exempel till oljeutsläpp.
6. Anmäl omedelbart till sjöräddningscentralen, nödcentralen eller VTS-myndigheten om skadliga ämnen släpps ut eller riskerar att släppas ut från din båt.

Då du planerar en båttur kan du ta hänsyn till miljön redan i förväg. Bekanta dig med sjökort och hamnarnas tjänster och ta reda på var septiktankens tömningsstationer och avfallshanteringens insamlingsplatser finns. På så sätt säkerställer du att du kan hantera avfall och toalettavfall på rätt sätt under resan.

Båtföraren ansvarar för att miljöbestämmelserna följs om hen fungerar som båtens befälhavare eller ägare. Om handlingen inte är ringa och det inte finns någon strängare bestämmelse på annat håll kan befälhavaren dömas till böter för brott mot miljöskyddslag för sjöfarten. Även ägaren kan hållas ansvarig, till exempel om båten läcker på grund av bristande underhåll.

4. Undantag i lagen

Olja eller skräp får undantagsvis släppas ut i vattnet endast om:

- det är nödvändigt för fartygets eller människors säkerhet (till exempel i en nödsituation).
- det orsakas av en olycka och alla rimliga åtgärder har vidtagits för att förhindra det.
- det är en myndighetsgodkänd åtgärd för att bekämpa ett oljeutsläpp.
- förvaring av matavfall innebär en omedelbar hälsorisk.

Traficom kan bevilja undantag under vissa villkor för äldre fartyg, om förbudet mot utsläpp av toalettavfall är tekniskt eller ekonomiskt oskäligt.

Viktigt: Undantag gäller inte om befälhavaren eller ägaren agerar avsiktligt eller grovt vårdslöst.

5. Oljeutsläppsavgift

En oljeutsläppsavgift tas ut om ett fartyg släpper ut betydande mängder olja eller oljehaltigt ämne i havet. Avgiftens storlek beror på mängden utsläpp och fartygets storlek.

Fritidsbåtars utsläpp är vanligtvis så små att de anses ringa och ingen oljeutsläppsavgift tas ut. Att släppa ut olja i vattnet är dock alltid förbjudet och även fritidsbåtsägare kan hållas ansvariga. Båtens befälhavare eller ägare kan dömas till böter enligt strafflagen, till exempel för miljöförstöring.

6. Större fartyg

Ett fartyg som är minst 12 meter långt ska ha en synlig skylt som visar att reglerna för avfallshantering enligt MARPOL-konventionen följs. Större fartyg ska också ha en avfallshanteringsplan och en avfallsdagbok.

7. Mottagning och avlämning av avfall i hamnar

En större småbåtshamn ska säkerställa att det finns tillräckliga mottagningsanordningar i hamnen eller hos en samarbetspartner, åtminstone för toalettavfall och blandat kommunalt avfall. I en hamn med avfallshantering tas en avgift ut från varje båt, oberoende ifall avfall lämnas i hamnen eller inte.